

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Zawichoście

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Miasto Zawichost i 15 sołectw, w których zamieszkuje 4 412 mieszkańców.

Burmistrzem Miasta i Gminy Zawichost jest Pani Katarzyna Kondziołka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście został powołany Uchwałą Nr X/34/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Zawichoście z dnia 8 kwietnia 1990 roku w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Miasta i Gminy Zawichost z dnia 25 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 005660557 i NIP 864-12-01-618.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście jest Pani Marta Kumięga.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XIII/69/2016 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 30 marca 2016 roku. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XXX/149/2017 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 29 września 2017 roku oraz Uchwałą Nr XXXIV/172/2017 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 28 grudnia 2017 roku;
- 2) Regulamin Organizacyjny przyjęty Zarządzeniem Nr 1/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście z dnia 2 stycznia 2019 roku w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście. Zmianę do Regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr 13/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście z dnia 23 września 2019 roku;
- 3) Uchwałą Nr XVII/81/2016 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 29 czerwca 2016 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.
- 4) Uchwałą Nr II/19/18 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na

- zakup posiłku lub żywności dla osób objętych Programem osłonowym w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023;
- 5) Uchwałę Nr II/18/2018 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie ustalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
 - 6) Zarządzenie Nr 3/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście z dnia 17 czerwca 2019 roku oraz Zarządzenie Nr 11/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście z dnia 2 września 2019 roku w sprawie ustalenia zasad przyznawania wysokości świadczeń pieniężnych w formie zasiłku celowego na zakup żywności w ramach realizacji wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”;
 - 7) Uchwałę Nr XXXIV/173/2017 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 28 grudnia 2017 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych;
 - 8) Uchwałę Nr XXI/116/2004 Rady Miejskiej w Zawichoście z dnia 29 listopada 2004 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej;
 - 9) Uchwałę Nr XXIII/110/2016 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 28 grudnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zawichost na lata 2016 - 2020;
 - 10) Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost z dnia 23 maja 2019 roku dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
 - 11) Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost z dnia 6 grudnia 2010 roku dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
 - 12) Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Zawichost z dnia 25 lipca 2011 roku dla inspektora ds. świadczeń rodzinnych do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy art. 110 ust.7 i 8.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Nowak - kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 902/2019 z dnia 7 listopada 2019 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Pana Mariusza Paska - Zastępcę Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 888/2019 z dnia 5 listopada 2019 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Pana Mariusza Paska - Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach;
3. Katarzyna Wach - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 887/2019 z dnia 05 listopada 2019 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Pana Mariusza Paska - Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście* pod poz. 2/2019.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 6 - 8 listopada 2019 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz.1507 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście mieści się w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Zawichoście, przy ul. Żeromskiego 50, tel. 15 836 42 19.

Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej opisano w protokole oględzin, który stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest niepełnosprawność, bezrobocie i długotrwała lub ciężka choroba.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Zawichoście.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawichoście w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełny etat 5 pracowników, tj. kierownik, 2 starszych specjalistów pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej oraz opiekun usług specjalistycznych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem Ministra Pracy Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Osoba świadcząca specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiada odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, natomiast nie posiada przeszkolenia w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 4 412/3 = 1 470 osób.

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 470 mieszkańców, a w jednostce zatrudnionych jest nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. 1507 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **85 osób** z 65 rodzin. Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za **61 osób**.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

OPS:5100.8.2019; OPS.5100.06.2018; OPS.5100.82.2019; OPS.5100.12.2019;
OPS:5100.50.2018; OPS.5100.77.2018; OPS.5100.77.1.2018; OPS.5100.12.2019.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonej imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń

pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami i datami ich wydania.

W podstawie prawnej decyzji wpisywano także upoważnienie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych oraz w kilku decyzjach widniało upoważnienie pracownika OPS, który pełnił funkcję p.o. kierownika Ośrodka.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób realizacji świadczenia.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana klientom w formie decyzji administracyjnej. Jest to niezgodne, ponieważ składka zdrowotna nie stanowi elementu rozstrzygającego sprawę i nie powinna być ona przyznawana decyzją administracyjną. Informacja o objęciu klienta składką ubezpieczeniową, powinna być przesłana osobom zainteresowanym oddzielnym pismem.

W skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, informując o tym fakcie klienta w sentencji oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W październiku 2018 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o zrzeczeniu się prawa do odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że Ośrodek w 2019 roku do dnia kontroli pomocą okresową objął **61 rodzin**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano wybraną losowo dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5101.126.2019; OPS.5101.20.2018; OPS.5101.123.2019; OPS.101.111.2019;
OPS.5101.71.2019; OPS.5101.127.2019; OPS.5101.118.2019; OPS.5101.117.2019;
OPS.5101.87.2019; OPS.5101.98.2019; OPS.5101.121.2019.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Przywołane było także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z właściwym publikatorem oraz upoważnienie Kierownika lub pracownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W sprawdzonych decyzjach, realizowanych przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., natomiast w niektórych decyzjach nie przytaczano rygoru natychmiastowej wykonalności w pouczeniu i uzasadnianiu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona i określano sposób wypłaty zasiłków, natomiast nie określono na jaki cel zasiłek został przyznany.

Ze skontrolowanych akt wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. zaświadczenia o aktualnych dochodach z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, kserokopie decyzji o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Miasta i Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego.

Zespół kontrolny odnotował, że w części skontrolowanych decyzji administracyjnych widniała pieczęć nagłówkowa Burmistrza Zawichostu. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego należy stwierdzić, że wójt, burmistrz prezydent obligatoryjnie upoważnia kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz możliwości skorzystania z art. 127 a kpa.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Posilek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2019 do dnia kontroli pomoc w formie gorącego posiłku otrzymało **63 dzieci** oraz dla **58 rodzin** przyznano świadczenia pieniężne w formie zasiłku celowego.

Dożywianie prowadzone w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Zawichost :

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2019 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkoły i Przedszkola w Zawichoście	28	3,00 zł	pełny obiad
2.	Przedszkole Samorządowe w Linowie	3	2,70 zł	pełny obiad
3.	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Czyżowie Szlacheckim	24	3,00 zł szkoła -1,50 zł	pełny obiad

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście opłaca posiłki dla 8 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 3,00 zł do 3,60 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Zawichost dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posilek w szkole i w domu”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych*, w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: OPS:5102.25.2019; OPS.5102.115.2019; OPS:5102.71.19; OPS: 5102.35.2019; OPS.5102.136.2019; OPS.5102.140.2019; OPS.5102.102.2019; OPS.5102.125.2019; OPS.5102.87.2019; OPS.5102.2.2019 oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których

wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.5113.59.2019; OPS:5113.31.2019; OPS.5113.53.2019; OPS.5113.51.2019; OPS.5113.38.2019; OPS.5113.60.2019; OPS.5113.9.2019; OPS.5113.68.2019; OPS.5113.7.2019.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami wydania aktów. W podstawie prawnej decyzji zamieszczono także upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek lub zasiłek celowy na zakup żywności przytaczano również Uchwałę Nr II/19/18 Rady Miejskiej Zawichost w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych Programem osłonowym w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023, w decyzjach widniała również Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, w związku z którą realizowany jest Program. Nadmienić należy, że w podstawie prawnej skontrolowanych decyzji brak było rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Miesięczna kwota zasiłku celowego na zakup żywności w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” została określona w Zarządzeniu Nr 3/2019 i 11/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawichoście w tej sprawie i uzależniona jest od ilości osób w rodzinie oraz od sytuacji materialnej.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” niezasadnie przywołano art 39 ustawy o pomocy społecznej. Brak było natomiast art. 48 tej ustawy, stanowiącego o posiłku. W decyzjach na zasiłki celowe z Programu prawidłowo wymieniono art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, cenę jednostkową posiłku oraz kto jest jego realizatorem, nie odnotowano natomiast informacji, w które dni będzie świadczona pomoc. Posiłki przyznawano na okres od stycznia do czerwca oraz od września do grudnia. W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz sposób realizacji.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w sentencji informując o tym stronie, w uzasadnieniu

stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., w podstawie prawnej natomiast nie przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Zawichoście przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie, w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłki celowe które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2019 do dnia kontroli udzieliła **dla 6 rodzin** zasiłków celowych w ramach zadań własnych gminy oraz dla **3 rodzin** – specjalny zasiłek celowy.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

zasiłki celowe:

OPS:5102.29.2019; OPS:5102.28.2019; OPS:5102.30.2019; OPS:5102.27.2019;
OPS:5102.13.2019; OPS:5102.06.2019; OPS:5102.26.2019; OPS:5102.140.2019.

zasiłki celowe specjalne:

OPS:5102.25.2019; OPS:5102.22.2019; OPS:5102.19.2019; OPS:5102.17.2019;
OPS:5102.03.2019; OPS:5102.21.2019; OPS:5102.18.2019, OPS:5102.16.2019;
OPS:5102.14.2019; OPS:5102.24.2019.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały

w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej decyzji przywołano również upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy.

Pomoc przyznano prawidłowo - od miesiąca złożenia wniosku - zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe i zasiłki specjalne celowe odnotowano cel, kwotę zasiłku oraz miejsce i termin realizacji świadczenia.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, realizowanym przed uprawomocnieniem decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

Zespół kontrolny odnotował, że w części skontrolowanych decyzji administracyjnych widniała pieczęćka nagłówkowa Burmistrza Zawichostu. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego należy stwierdzić, że wójt, burmistrz prezydent obligatoryjnie upoważnia kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie, brak było informacji o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście nie realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z wyjaśnień Kierownika wynika, że do dnia kontroli nie wpłynął żaden wniosek o pomoc w formie usług opiekuńczych. Kierownik Ośrodka rozezna potrzeby w tym zakresie i w razie potrzeby będzie czynił starania do wprowadzenia tego rodzaju wsparcia (zał. nr 4 protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia).

Nadmienić należy, że Gmina Uchwałą NR XVII/81/2016 Rady Miejskiej Zawichost z dnia 29 czerwca 2016 roku określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za

usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W okresie objętym kontrolą specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek przyznał usługi specjalistyczne objętych dla **8 osób**.

Usługi realizuje opiekun usług specjalistycznych, zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

OPS:5122.02.2019; OPS:5122.03.2019; OPS:5122.08.2019; OPS:5122.04.2019;
OPS:5122.06.2019; OPS:5122.05.2019; OPS:5122.07.2019; OPS:5122.01.2019.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, zaświadczenia od lekarza psychiatry, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych przyznano na podstawie ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz upoważnienia Burmistrza dla Kierownika Ośrodka. W decyzjach tych widniała ustawa o pomocy społecznej z błędnie podanym publikatorem, a kodeks postępowania administracyjnego w tych decyzjach przywołano bez daty wydania aktu i jego publikatora.

W podstawie prawnej części decyzji brak było rozporządzenia Rady Ministrów z dnia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W skontrolowanych aktach na wnioskach widnieją daty wpływu do Ośrodka Pomocy Społecznej.

W przypadku gdy usługi były świadczone przed terminem uprawomocnienia się, w uzasadnieniu decyzji informowano stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji brak było art. 108 k.p.a. oraz w sentencji decyzji brak informacji o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniach decyzji administracyjnych określono okres na jaki przyznano pomoc, liczbę godzin miesięcznie – informowano, że usługi będą wykonywane od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych lub popołudniowych, koszt za 1 godz.

usług i czy są one świadczone odpłatnie czy bezpłatnie. W postanowieniu brak było uszczegółowienia ilości godzin w poszczególnych dniach tygodnia. Nie podano także zakresu usług i kto będzie ich realizatorem.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2019 w domach pomocy społecznej przebywało **4 mieszkańców** Gminy Zawichost, w tym 2 skierowanych w 2019 roku.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu problemów klientów, trudnych sytuacji życiowych, prowadzeniu rozmów aktywizujących osoby bezrobotne, przedstawianiu aktualnych ofert pracy z PUP, pomocy w uzupełnianiu różnego rodzaju wniosków, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, ustalaniu wizyt lekarskich, pomocy w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, współpracy m. in.: z Urzędem Miasta i Gminy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, sądami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli tylko **1 kontrakt socjalny**.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawichoście ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego, specjalnego

zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci posiadają możliwość przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 470 mieszkańców, a w jednostce zatrudnionych jest nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Osoba świadcząca specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiada odpowiednie wykształcenie, wymagane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, natomiast nie posiada przeszkolenia w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningów zachowań społecznych.

W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, kserokopie decyzji wydawanych w zakresie zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia klientów, faktury za zakupione lekarstwa.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika lub upoważnionego pracownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wyjątek stanowiły decyzje wydawane w zakresie Programu dożywiania oraz część decyzji na usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w których zespół kontrolny w podstawie prawnej odnotował brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także decyzje na pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, w których ustawa o pomocy społecznej widniała z błędnie podanym publikatorem, a kodeks postępowania administracyjnego w tych decyzjach przywołano bez daty wydania aktu i jego publikatora.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Nadmienić należy, że informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana klientom w formie decyzji administracyjnej. Jest to niezgodne, ponieważ składka zdrowotna nie stanowi elementu rozstrzygającego sprawę i nie powinna być ona przyznawana decyzją administracyjną. Informacja o objęciu klienta składką ubezpieczeniową, powinna być przesłana osobom zainteresowanym oddzielnym pismem.

W postanowieniu decyzji przyznających wszystkie formy pomocy podawano sposób i termin wypłaty świadczeń.

W postanowieniu decyzji, wydawanych na zasiłki okresowe nie wskazywano na jaki cel świadczenie zostało przyznane.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” niezasadnie przywołano art 39 ustawy o pomocy społecznej, brak było natomiast art. 48 tej ustawy, stanowiącego o posiłku. W decyzjach na zasiłki celowe z Programu prawidłowo wymieniono art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek zespół kontrolny nie odnotował informacji, w które dni będzie świadczona pomoc w tym zakresie.

W postanowieniu decyzji wydawanych na usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano brak uszczegółowienia ilości godzin usług w poszczególnych dniach tygodnia, nie podano także zakresu usług i kto będzie ich realizatorem.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Zawichost dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że sprawdzonym decyzjom, realizowanym przed terminem ich uprawomocnienia, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności. Części decyzji nadano prawidłowo rygor natychmiastowej wykonalności, przytaczając go w podstawie prawnej, w uzasadnieniu i pouczeniu, natomiast w decyzjach dotyczących zasiłków okresowych, z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz wydawanych na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi art. 108 k.p.a przywoływano tylko w podstawie prawnej lub w uzasadnieniu.

Zespół kontrolny odnotował, że w części skontrolowanych decyzji administracyjnych, wydanych w zakresie pomocy społecznej, widniała pieczęć nagłówkowa Burmistrza Zawichostu. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego

[Handwritten signature]
11/02/2024

[Handwritten mark]

Stwierdzić należy, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawichoście nie realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych. Z wyjaśnień Kierownika wynika, że do dnia kontroli nie wpłynął żaden wniosek o pomoc w formie usług opiekuńczych.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej - do dnia kontroli zawarto tylko 1 kontrakt.

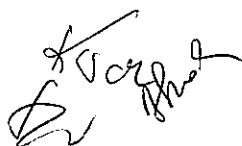
VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

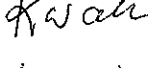

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia w sprawie usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

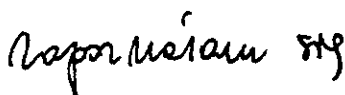
1. Barbara Smolanko
2. Katarzyna Wach
3. Barbara Nowak

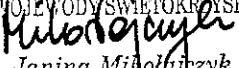
Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zawichostcie
mgr Marta Kurniega

18.12.2019
Data i podpis

Kielce, dnia 5 grudnia 2019 r.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Janina Miłocińska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Żeromskiego 50, 27-630 Zawichost
tel. 15 836 42 19, fax 15 836 40 51
NIP 864-12-01-618
Regon 005660557

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce